

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2017-06-09
Besvaras senast
2017-06-27

Till statsrådet Ann Linde (S)

2016/17:568 Svenskt snus i EU

Svenskt snus har sedan 1971 lytt under svensk livsmedelslagstiftning. Det har inneburit att krav på vattenkvalitet, renlighet och gränsvärden för oönskade ämnen har varit högt ställda, vilket är positivt både för konsumenternas säkerhet och för branschens trovärdighet. En stark kvalitetsmedvetenhet hos producenter av livsmedel, tobaksprodukter och alkohol är önskvärd. Det bidrar till svenska mervärden.

Ser vi till det svenska bruket av tobaksprodukter så ligger det på ungefär samma nivå som i jämförbara länder. Men i Sverige är en betydande del av bruket förlagt till snus, inte rökning av cigaretter. Detta leder till en rad intressanta utfall. Bland annat är Sverige ett av de länder som har betydligt lägre antal tobaksrelaterade sjukdomar. Forskningen kan heller inte visa på några starka samband mellan snus och vissa cancerformer, vilket gör förklaringen att snusande ersätter rökning mer trolig. Till exempel konstaterar en ny observationsstudie från Karolinska Institutet att snusande inte ger en ökad risk för bukspottkörtelcancer.

Tyvärre har regeringen valt att ändå gå fram med flera initiativ som kraftigt begränsar snusdosors utseende, exponering och märkning. Överlag verkar regeringen inte erkänna att det finns tydliga skillnader i hälsomässiga effekter mellan bruk av cigaretter och bruk av snus.

Den 1 mars 2016 överlämnades exempelvis den statliga utredningen *En översyn av tobakslagen – Nya steg mot ett minskat tobaksbruk* (SOU 2016:14) till statsrådet Gabriel Wikström. Utredningen presenterar en lång rad förslag, i tillägg till tidigare tilläggsdirektiv, som spänner över flera politikområden och utskott.

Utredningens utgångspunkt vad gäller snus är värd att uppmärksamma. I kapitlet Allmänna utgångspunkter och överväganden konstateras bland annat följande:

”Oavsett hur det förhåller sig med bedömningarna av snus som rökavvänjningsmedel eller snusets mindre farlighet jämfört med cigaretter, konstaterar vi att den tobakspolitiska utgångspunkten är att det inte ska göras skillnad mellan olika former av tobak. Detta har också varit utgångspunkten för våra överväganden och förslag.”

Kort sagt verkar regeringen vilja minska allt tobaksbruk, vilket förvisso kan vara en god intention men missar det faktum att regeringens initiativ på området kan få hälsomässigt negativa effekter när människor förlorar snus som ett alternativ till cigaretter.

Även på EU-nivå verkar det råda viss förvirring kring bruket av snus i Sverige. När den nederländske socialdemokraten och tillika EU-kommissionens vice ordförande Frans Timmermans mötte svenskar under en medborgardialog den 11 maj i år fick han frågan om varför snuset, som i betydligt färre fall leder till tobaksrelaterade sjukdomar, inte får säljas på den gemensamma marknaden. Timmermans svarade: "Jag vet inte." Kanske finns här en öppning till att ändra unionens inställning till det svenska snuset.

Vore unionen mån om att minska de tobaksrelaterade sjukdomarna skulle snus vara tillåtet att sälja på hela den inre marknaden. Det finns tydliga kopplingar mellan snusande och färre tobaksrelaterade sjukdomar, vilket nämnts ovan. Tyvärr är dock snuset förbjudet på den inre marknaden sedan 1992, men det har på senare tid – i samband med det nya tobaksdirektivet – påbörjats processer i EU-domstolen för att avgöra om snuset kan tillgängliggöras inom hela unionen.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Ann Linde:

Kommer statsrådet och regeringen nu att agera för att Europeiska unionens förbud mot försäljning av snus på den inre marknaden upphävs?

.....

Jesper Skalberg Karlsson (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders